

TÜRGI KEEL

Generum Erakooli türgi keele õpe põhineb kommunikatiivsel keeleõppemeetodil, kus pearõhk on õpitavas keeles suhtlemisel. Arendatakse kommunikatiivseid oskusi: kõnelemist ja kuulamist auditoorselt, lugemist ja kirjutamist peamiselt iseseisva tööna. Keelestruktuuride ja grammatika õpetamisega toetatakse suhtlemiseks vajaliku keele omandamist.

Õppemaht: Türgi keele õpe toimub 6 tasememoodulina algastmest (0) kuni kõrgema keskastmeni (B2/B2+), kusjuures iga mooduli õppemaht on 60-120 ak/t ehk 15-30 õppenädalat. Õppe kogumaht on 420ak/t, millele sisandub iseseisev töö samas või suuremas mahus.

Õpingute alustamise tingimus: põhiharidus; iga õppemooduli edukas lõpetamine on eelduseks jätkamisele järgmise mooduliga.

Õppekeel: eesti, vene, inglise

Koolitajad: Tatjana Tooman, Inna Ossiptšuk

Õpperuumid aadressil Jõe 5, Tallinn on piisavad ja sisustatud õppekavas seatud eesmärkide täitmiseks ja oskuste omandamiseks (64m², televiisor, grafoprojektor, video- ja audiovahendid) ning vastavad õigusaktides sätestatud tervisekaitsenõuetele; firmasisesel koolituse puhul toimub õppetöö selleks kohandatud ja sobivates ruumides.

Õpetuse eesmärk:

Türgi keele õpetusega taotletakse, et õppija

- saavutab keeleoskuse taseme B2/B2+, mis võimaldab türgi keeles suhelda,
- keelekeskkonnas iseseisvalt hakkama saada,
- lugeda ja mõista türgikeelseid tekste,
- kirjutada mitteametlikke ja ametikirju,
- täita türgi keelt vajavaid tööülesandeid,

omab ka teadmisi Türgimaa geograafiast, kultuurist, traditsioonidest ja poliitikast; suhtub sallivalt teistesse keeltesse ja kultuuridesse.

Õppetegevused

Kõnelemisoskuse arendamine:

hääldusbaasi formeerimine, hääldusvigade korrigeerimine, õige intonatsiooni harjutamine; teksti häälega lugemine, loetud ja kuulud teksti või dialoogi jutustamine, kokkuvõtete tegemine kuuldust, loetust, kogetust; arvamuste avaldamine, seisukohtade põhjendamine, vaidlemine; temaatilised dialoogid, monoloogid, vestlused, intervjuud ning rollimängud.

Kuulamisoskuste arendamine:

autentse türgikeelse teksti kuulamine lindilt, kuulud tekstist faktide eraldamine, kuulud teksti kordamine, autentse häälduse ja intonatsiooni imiteerimine; emotsioonide ja formaalse-mitteformaalse kõne eristamine; ülesannete täitmine kuuldu põhjal: vajaliku informatsiooni eristamine kuuldust, küsimustele vastamine, lünkade täitmine, õige ja vale informatsiooni eristamine.

Lugemisoskuste arendamine:

olme-, ametlike, publitsistlike, adapteeritud ja mitteadapteeritud tekstide lugemine; tundmatu teksti lugemine sõnaraamatuga, tõlkimine; tundmatu teksti lugemine ilma sõnaraamatuta, võõraste sõnade tähenduste tuletamine kontekstist; lugemisharjutused: tekstilõikude järjestamine, valikvastused, küsimuste esitamine, küsimustele vastamine, tõesed-väärad väited; loetu refereerimine, kokkuvõtte tegemine.

Kirjutamisoskuste arendamine:

õigekirja harjutamine; olme-, erateadete ja mitteametlike kirjade kirjutamine; ametikirjade kutsete, õnnitluste jms. kirjutamine;

ankeedi täitmine, märkmete tegemine;
arvamuste,umberjutustuste, elulookirjelduste kirjutamine.

I MOODUL – ALGASTE

Eesmärk:

lihtsamates igapäevasituatsioonides vajaliku situatiivse türgi keele oskuse omandamine astmel A1/A1+.

Õppemaht:

Stationsaarne õpe: 15 õppenädalat

Auditoorne õpe: 60 tundi

– teoreetiline õpe: 30 tundi

- praktiline õpe: 30 tundi

Iseseisev töö: 60 tundi

Teemad: sõnavara, kuulamine, lugemine, vestlus

Hääldus ja tähestik

Esimesed tervitused. Enese tutvustamine ja teise nime küsimine

Ametlikud ja mitteametlikud tervitusväljendid

“Kuidas läheb” küsimuse erinevad vormid

Hüvastijätmise ametlikud ja mitteametlikud vormid

Kohta näitavad mäarsõnad

Klassis ja tunnis kasutatav sõnavara

Asjade asukoha küsimine ja väljendamine

Elukutsete nimetused

Oma elukoha ja töökoha kirjeldamine

Maad, rahvad, keeled, päritolu

Igapäevane elu ja harjumused

Looduse kirjeldamine, ilmast rääkimine

Vaba aja veetmine

Reisimine

Kellaaeg

Minu pere, loomad, sugulased, tuttavad

Sisseostude tegemine, turul käimine

Kodus ja väljas söömine

Suhtlemine telefoni teel

Ankeedi täitmine

Enese registreerimine

Linnade kirjeldamine, orienteerumine linnas, tee juhatamine ja küsimine

Grammatika:

Häälikuharmoonia reeglid: 2- ja 4-variandilised suffiksid, tugeva *t* ja nõrga *d* kasutamine

Nimisõnalise öeldise lõpp *-dir*

Mitmuse moodustamine

Eituse moodustamine: omanduse eitamine, olemasolu eitamine

“Kas” küsilause moodustamine

Sõnade järjekord lauses

Nimisõna, asesõna sees- ja alalütlevas käändes

Küsilause moodustamine

Arvsõnade kasutamine

Isikulised asesõnad, suffiksid

Tegusõna pööramine olevikus

Nimisõna, asesõna sisse- ja alalütlevas käändes, seest- ja alaltütlevas käändes

Käskiv kõneviis 2. ja 3.pöördes

Kaas- ja ilmaütlev käänded

Kuuluvuse suffiksid

Nimisõna, asesõna genitiivis

Izafeti konstruktsioon: nimisõna + nimisõna

Tegusõna pööramine – *di* lihtminevikus

II TASEMEMOODUL – ELEMENTAARASTE

Eesmärk: igapäevasituatsioonides ja lihtsamast vestluses vajaliku türgi keele omandamine astmel A2/A2+.

Õppemaht:

Statsionaarne õpe: 15 õppenädalat

Auditoorne õpe: 60 tundi

– teoreetiline õpe: 30 tundi

- praktiline õpe: 30 tundi

Iseseisev töö: 60 tundi

Teemad: sõnavara, kuulamine, lugemine, vestlus

Ilmateade, ilm erinevatel aastaegadel

Arsti juures

Tööpäeva kirjeldamine

Külas käimine

Isikulise kirja kirjutamine

Avalduse kirjutamine

Postkontoris

Pangas

Turismiburöös

Pühad

Vanasõnad

Fraseologismid

Riigiteadlased. Mustafa Kemal Atatürk

Inimesed ja linnad. Vaatamisväärsused.

Toiduretseptid

• Grammatika:

Sõnamoodustus: omadussõnaliide *-li*, nimisõnaliide *-lik*

-di mineviku kasutamine nimisõnade ja omadussõnadega

Sõnamoodustus: nimisõnast lokatiivomadussõna *-daki/-deki* liite abil

Sõnamoodustus: määrsõnast omadussõna *-di* liite abil

Sõnamoodustus: liited, mis näitavad omadussõna omaduse rohkust

Osastava käände kasutamine

Lausemoodustus: osalausete rinnastus

Oleviku-tuleviku ajavorm *geniş zaman*

Gerundiiv: liited *-ip*, *-madan/-meden*

Causatiiv

Sõna *kadar* kasutamine

Kateooriline tulevik *-acak/-ecek*

III MOODUL- EEL-KESKASTE

Eesmärk: mooduli lõpetaja oskab türgi keelt astmel A2+/B1:
saab küllaltki hästi hakkama igapäevastes kõneolukordades,
on võimeline nõu andma , soovitada , palveid esitama , käsklusi jagama , kaebusi esitama ,
suudab arendada viisakusvestlust , vestelda ja arvamust avaldada üldistel teemadel.

Õppemaht:

Stationsaarne õpe: 15 õppenädalat

Auditoorne õpe: 60 tundi

– teoreetiline õpe: 30 tundi

- praktiline õpe: 30 tundi

Iseseisev töö: 60 tundi

Teemad: sõnavara, kuulamine, lugemine, vestlus

Reisimisvõimalused , -tingimused ja -eelistused.

Hotellis, retseptisioonis

Rõivate kaupluses

Turul. Tingimine

Legendid

Politseis

Kuulutused ajalehes, ajakirjas

Kutse vormistamine

Suveniiride valimine

Inimese harjumused, hobbid

Tehnoloogia ja inimene

Vanasõnad, fraseologismid

Grammatika:

Gerundiiv: liide *-arak/-erek*

Kaas- ja ilmaütlev käänded

Liite *-dan beri/-den beri* kasutamine

Tingiv kõneviis

-miş minevik

Võimaluse vorm *-a/-e bilmek* jaatav, eitav vorm

Sõna *gibi* kasutamine

Otskõne, sõna *diye* kasutamine

Sõnamoodustus: määrsõnamoodustuse *-ca/-ce* liite abil

-dir liite kasutamise võimalused

Sidesõnad *hem....hem, ne....ne, ya....ya, belki....belki*

IV MOODUL – MADALAM KESKASTE

Eesmärk: mooduli lõpetaja oskab türgi keelt astmel B1 :
suhtleb suhteliselt vabalt igapäevastel teemadel,
suudab argumenteeritult põhjendada oma arvamusi,
mõistab tavapäraseid tekste, näit. ajaleheartiklid, mis ei nõua eriteadmisi ja terminite valdamist.

Õppemaht:

Statsionaarne õpe: 15 õppenädalat

Auditoorne õpe: 60 tundi

– teoreetiline õpe: 30 tundi

– praktiline õpe: 30 tundi

Iseseisev töö: 60 tundi

Teemad: sõnavara, kuulamine, lugemine, vestlus

Meie tervis. Tervisest hoolitsemine. Hambaarsti juures.

Liiklusreeglid. Politsei

Käitumisreeglid.

Spordimatka minek

Ümbritsev keskkond, ökoloogia

Avalik esinemine

Tollis

Raamatude poes

Nasreddin Hoca pajutised

Vanasõnad, fraseologismid

Tutvumine türgi poeesia, lauludega

Grammatika:

Tegusõna suffiksidsid, mis väljendavad kohustust, vajadust:

-mali/-meli, -mam/-mem lazim, -mak/-mek gerek

Gerundiiv *-ken*

Unmbisikuline tegumood

Diminutiivi liited *-ca/-ce, -cik*

Partitsiip *-an/-en, -acak/-ecek, -dik*

Tegusõna liide *-makta/-mekte*

Lühendatud infinitiivivormi *-ma/-me* kasutamine (daativis, akusatiivis; sihitisena, alusena)

Kaudkõne

Sõnamoodustus: nimisõnamoodustus *-iş* abil

Tegusõna liite *-madan/-meden once, -dikten sonar*

Sõna *için* kasutamine tegusõnadega

Tegusõna liite *-mak/-mek üzere* kasutamine

V MOODUL - KESKASTE

Eesmärk: mooduli lõpetaja oskab türgi keelt astmel B1+:

suudab vestelda ja avaldada arvamusi lisaks igapäevastele teemadele ka poliitikast ja aktuaalsetel teemadel, suudab kaastunnet avaldada, rahustada, on võimeline aru saada uudistest, suudab eristada erinevaid stiile - ametlikke ja mitteametlikke

Õppemaht:

Statsionaarne õpe: 15 õppenädalat

Auditoorne õpe: 60 tundi

– teoreetiline õpe: 30 tundi

– praktiline õpe: 30 tundi

Iseseisev töö: 60 tundi

Teemad: sõnavara, kuulamine, lugemine, vestlus

Ülikoolielu

Amtniku elu

Teatri elu

Teatris, kinos käimine. Repertuaar. Ettenduste, filmide analüüsimine

Spordist

Bensiinijaamas

Liiklusõnnetused

Kirjutav press, ajalehed, ajakirjad Türgimaal ja kodumaal

Inimese tuju, iselomujooned, soovid, unistused

Üksindus

Inimkonna ajaloost

Urbanisatsioon

Grammatika:

Tegusõna liite –*diği zaman, diğinde, diği için* kasutamine

Järgarvsõnade moodustamine

Gerundiiv –*ince*

Passiiv

Tegusõna suffiks –*n, -la/le, -ş, - la ş*

Gerundiiv –*a..-a, -ir....-mez*

- *miş* partitsiip

Tegusõna konstruktsioonid, mis väljendavad kohustust, vajadust:

-*mak gerek/lazim, zorunda, mecburiyetinde, zorunda kalmak, -maya mecbur*

Tingiv kõneviis: reaalne, irreaalne

Sõna *kendi* kasutamine

VI MOODUL - KÕRGEM KESKASTE

Eesmärgid: mooduli lõpetaja oskab türgi keelt astmel B2/B2+:
loeb ja vestleb suhteliselt vabalt,
suudab vestelda abstraktsematel teemadel, psühholoogilistel teemadel
suudab lugeda türgikeelseid ajalehti ja ajakirju.

Õppemaht:

Statsionaarne õpe: 15-30 õppenädalat

Auditoorne õpe: 60-120 tundi

– teoreetiline õpe: 30-60 tundi

– praktiline õpe: 30-60 tundi

Iseseisev töö: 60-120 tundi

Teemad: sõnavara, kuulamine, lugemine, vestlus

Perekondlikud suhted, probleemid, mured ja rõõmud

Abiellumine

Tänapäeva noore mured, probleemid

Suitsetamisest

Eneseanalüüs, iseloomu analüüs

Mälestused lapsepõlvest

Meie unistused, tuleviku plaanid

Keskkond meie ümber, loodushoid

Reisimine Türgis, tähtsamad ajaloolised kohad, loodusimed Türgis, Lähis-Ida ajaloost

Tuntumad legendid

Grammatika:

Mineviku erinevad vormid

Tegusõna liite *-eli* kasutamine

Tingiv kõneviis olevikus, minevikus, tulevikus

Sõnade *ise, öyleyse, o zaman, yoksa* kasutamine

Eelnevate keskaste moodulite grammatika kordamine

Õpitulemused

Türgi keele õppe edukalt lõpetanu

teab

- sõnu ja väljendeid kõrgema keskastme B2/B2+ tasemele nõutavas mahus,
- põhilisi hääldus- ja intonatsioonireegleid,
- põhilisi grammatikareegleid,
- ametikirja koostamise põhimõtteid,
- türgi kultuuriruumi käitumis- ja suhtlemisnorme .

oskab

- türgi keelt astmel B2/B2+:
- kasutada omandatud keeleteadmisi kõnes ja kirjas,
- väljendada oma teadmisi, mõtteid, arvamusi ja seisukohti igapäevases mitte-erialses suhtluses kirjalikult ja suuliselt,
- kasutada keelekäsiraamatuid ja lugeda ajakirjanduslikke ja kirjanduslikke tekste sõnaraamatu abil,
- arusaadavalt hääldada ja autentsest, tugeva aktsendi või eripärata kõnest aru saada.

Osaoskuste õpitulemused

Kuulamine

Türgi keele õppe edukalt lõpetanu

- mõistab omandatud keelematerjalil põhinevat vestlust,
- mõistab raadio- või televisiooni- olmeinformatsiooni põhisisu,
- eristab fakte ja vajalikku informatsiooni võõrast suulisest keelest,
- suudab täita suuliselt antud tööülesandeid ainekavas esitatud teemadel.

Kõnelemine

Türgi keele õppe edukalt lõpetanu

- räägib arusaadava hääldusega,
- oskab vestelda ainekavas esitatud teemadel,
- väljendab oma suhtumist, arvamust ja mõtteid ladiusalt ja kohase intonatsiooniga,
- kasutab teema- ja situatsioonikohast sõnavara ja idiomaatikat.

Lugemine

Türgi keele õppe edukalt lõpetanu oskab

- loetud tekstist eristada olulist teavet ebaolulisest,
- loetud testist leida vajalikke fakte või detaile,
- loetu kirjalikult või suuliselt kokku võtta,
- sõnaraamatu abil tarbeteksti tõlkida,
- täita kirjalikult antud ainetemaatikale vastavaid tööülesandeid.

Kirjutamine

Türgi keele õppe edukalt lõpetanu

- järgib põhilisi õigekirjareegleid, kirjutab arusaadavalt ja loogiliselt,
- väljendab kirjalikult oma suhtumist, soove, arvamust, vajadusi;
- teab kirjaliku formaalse ja mitteformaalse teksti koostamise põhimõtteid.

Keeleteadmised

Türgi keele õppe edukalt lõpetanu

- teab põhilisi grammatikareegleid ja oskab neid praktikas kasutada,
- räägib ja kirjutab arusaadava grammatikaga,
- kasutab olukorrale ja formaalsusastmele vajalikke keelestruktuure,
- oskab lauseosi liitlauseteks ja lauseid tekstiks siduda.